

Výzva ředitelkám a ředitelům pobytových sociálních služeb a léčeben

Vážené kolegyně a kolegové,

K nezávažnějším problémům za "lockdown" patří izolace starších lidí vystrašených mediální prezentací, doporučením nevycházet, přehnaně ochraňujícími někdy až manipulativními přístupy rodin - i mnozí zdatní lidé ve věku 60+ zůstali po několik měsíců doma, prakticky nevycházeli, komunikovali jen telefonicky, nákupy dostávali ke dveřím. U mnohých se zhoršilo duševní zdraví i tělesná zdatnost, kondice, schopnost chůze. Závažně se narušily mezigenerační vztahy - bylo odpíráno setkávání vnoučat s prarodiči, aby se "vzájemně nenakazili".

V domovech pro seniory (nursing homes) zůstali lidé 5 měsíců bez možnosti návštěv, někde nebylo umožněno ani rozloučení s lidmi umírajícími. I když plošný zákaz vycházení klientů a klientek z objektu areálu domova během nouzového stavu nemusí být přiměřeným opatřením. Především v situaci, kdy zařízení nemá terasu ani zahradu, a klientkám a klientům tak nelze v dostatečné míře zajistit pobyt na čerstvém vzduchu.

Po odeznění jarní vlny se uskutečnila řada odborných a profesních setkání, na kterých bylo mimo jiné naléhavě zdůrazněno, že zdraví a životy může stejně jako covid ohrozit nadměrná psychická zátěž z izolace, znemožnění přímého kontaktu s blízkými a výrazné omezení pohybu. Kromě tělesné stránky má člověk i duši. A obě stránky jsou spolu hluboce spojené. Je nutné umožnit návštěvy pro posílení zdraví klientek a klientů. Mnoho starších lidí moderní ICT nevnímá a nevyužívá. Je prokázáno, že virtuální setkání nenahradí setkání fyzické.

Karoliny Světlé 18
110 00 Praha 1
www.zivot90.cz

Covid tady spolu s námi zůstane. Proto je nutné podporovat běžný životní rytmus, posilovat motivaci lidí k naplňování smyslu života. Velmi důležité je překonávání obav a strachu. Naléhavou potřebou je humanizovat dlouhodobý zákaz návštěv a v dohledné době vytvořit epidemiologicky bezpečné setkávací prostory. Hodnocení zdraví, jím podmíněné kvality života i přiměřenosti různých opatření vyžadují spektrum kritérií, nikoliv dílčí aspekt. Vlivný koncept zdraví požaduje, aby život zůstal srozumitelný, ovlivnitelný, smysluplný. Právě to však často ochranná opatření klientům a klientkám odnímají.

**S NÁMI
SAMI
SEBOU**

Zůstávají nedořešené otázky lidskoprávní: je poskytovatel oprávněn rozhodnout o úplném zákazu návštěv v zařízení? Za jakých podmínek

a na jakém právním základě by k tomu měl být případně oprávněn?
Může vedení domova zakázat návštěvy a opouštění zařízení?
A na jak dlouhou dobu - na týdny, měsíce, léta? Co lze strpět
po několik týdnů akutní krize, je nepřijatelné pro opakovanou řadu
měsíců dlouhodobého stavu. Nepřipustme nehumánní nové zvyklosti
a normy!

Podzimní vlna pandemie zasáhla s mimořádnou silou pobytové služby
pro křehké seniory a staví nás proto před náročná rozhodnutí. I když
se zdá, že její nepříznivý vývoj se podařilo zastavit, jsou to stále
domovy pro seniory a další služby, kde řešíme situace s fatálními
důsledky. Bohužel poučení z jarní vlny nejsou respektována a opět
dochází k plošnému dlouhodobému zákazu návštěv v domovech.

Upozornili jsme na nabídku konkrétní nadace podpořit vznik
bezpečných setkávacích prostor. Existují „kafkovské“ předpisy, podle
kterých nemůže návštěva ani za vstupní dveře a klientka či klient
na zahradu domova. Zdá se, že nejen ministerstva, ale ani mnozí
ředitelé a ředitelky pobytových služeb neslyší na argumenty
o ohrožující psychické izolaci. Ale rádi bychom se mýlili.

Proto vyzýváme ředitele a ředitelky, aby projevíli svůj zájem situaci
řešit ve prospěch celkového, nejen "epidemiologického" zdraví svých
klientek a klientů.

Mgr. Jan Lorman, ředitel Gerontologické institutu

MUDr. Zdeněk Kalvach, CSc., předseda správní rady ŽIVOTa 90

ThLic. Mgr. Jaroslav Lorman, Th.D., výkonný ředitel ŽIVOTa 90